

Oponentský posudek magisterské diplomové práce

BcA. Rozárka Jiráková, Recyklace prostoru

Vypracovala: Lubomíra Hédlová, 29. 5. 2019

Autorka si pro svůj záměr, aplikovat recyklaci prostoru na konkrétní lokalitu, vybrala poměrně rozsáhlý celek na ploše 3 ha v katastrálním území Pardubičky, poblíž historického centra města Pardubice. Ten je částí bývalé vojenské oblasti zvané Červeňák a ze severozápadní strany je vymezený řekou Chrudimkou. Díky historickým okolnostem se jedná o území ovlivněné lidskou činností jen okrajově a také velmi specificky. Přítomnost armády měla například pozitivní dopad na vytvoření či zachování biotopů pro několik vzácných a ohrožených druhů fauny.

Cílem práce je zachovat původní kvality vybraného prostředí a vhodným opětovným použitím stávajících materiálů a objektů do něj vnést nové hodnoty, které budou prospěšné pro symbiózu člověka a přírody. Autorka se snažila do lokality vnést co nejméně nových prvků a materiálů, jak jen to bylo možné. V tomto ohledu, myslím, uspěla velmi dobře v ideové rovině. Ponechání rozsáhlé části lokality bez větších úprav, zachování cestní sítě, snaha o opětovné využití na místě nalezených materiálů, nová tematická náplň pro zchátralé vojenské objekty a drobné stavby, to vše naplňuje na začátku vytyčené cíle.

Autorka skvěle navazuje na trendy v současné zahradní architektuře, a to nejen na příklady, které sama zmiňuje (High Line Walk, New York ad.), ale také na dnes sílící trendy, které by bylo možné ilustrovat například na hlavních tématech letošního ročníku jedné z nejvýznamnějších přehlídek zahradního designu Chelsea Flower Show (květen 2019): zahrady ve stylu přirozených lesních společenstev doplněné konstrukcemi nebo stavbami ze surových přírodních materiálů (Andree Davies a Adam White, zahrada *Back to Nature*), nápodoba přírodní „divočiny“ nebo autoregenerativní schopnost přírody, která obydluje a bere si zpět opuštěnou industriální krajinu (zahrada *Forgotten Quarry* od Grahama Bodle).

Je zřejmé, že se autorka snažila území pojmut naprosto komplexně a promyslet jej v jeho celkové funkčnosti. Tato snaha je sympatická a obecně je bezpochyby prospěšná; s ohledem na rozsah lokality se mi ale zdá, že by bylo vhodné vybrat si méně témat, která se v prostoru budou řešit. Důvodem je to, že řešení mnoha z nich vyžaduje specifické oborové znalosti (stavebně-technické, zahradně architektonické), které se v práci uplatňují jen v některých příkladech, které autorka konzultovala s odborníky. I když si je sama tohoto omezení vědomá, bylo pravděpodobně její ambicí zpracovat lokalitu právě jako komplex.

Pečlivější promyšlení technických předpokladů by ale mohlo vést k jiným než použitým řešením. Jako příklad uvedu *Místo, kde je příroda výš než my*, kde je opěrná zeď vystavěna z nasucho skládaných kamenů, které mají být vytěženy z řeky nebo nalezeny v lokalitě. Vizualizace ale zobrazuje prostor, pro jehož výstavbu by bylo nejspíše zapotřebí přivést několik nákladních aut s kamenivem, aby na zamýšlenou stavbu vystačily. Navíc je asi těžko představitelné těžit tento materiál z řeky, která je zařazena do soustavy ochrany přírody jako chráněný biotop. Jiným příkladem je *Skrytá zahrada*, kterou nelze po jejím založení nijak

udržovat, a tak by nejspíš zamýšlená květinová louka díky blízkosti divoké vegetace a přirozené sukcesi brzy zarostla jinými druhy a ztratila by svoji původní náplň.

Celkový grafický návrh umístění a vztahů jednotlivých ploch v řešeném území by si zasloužil o něco pečlivější rozvahu (zákres na s. 51), aby nebyl pouhým kopírováním cestní sítě s vloženými geometrickými útvary představujícími vymezené funkce. Vzhledem k zamýšlenému využití by se mohlo jednat například o tvarové řešení blízké přírodně-krajinářskému parku. Doporučila bych rovněž zabývat se o něco více následnou péčí, bez které není myslitelná udržitelnost projektu.

Co bych ráda vyzdvihla, je výborné zpracování vizualizací. Rovněž to platí pro kompoziční i tvarovou jednotu navrhovaných prvků a jejich úprav, která naplňuje zásadu určitosti a jednoznačnosti při navrhování zahradně architektonické kompozice. Také mi přijde sympatické, že práce, která se zabývá recyklací prostoru, se zároveň nebojí recyklovat již použité myšlenky a návrhy, které autorku inspirovaly (Spencer Byles a autorčin *Tunel z větví*, *High Lane Walk* a *Most* osázený vegetací v autorčině pojetí). To stejné platí pro záměr práci vytisknout na použitém papíře, sesbíraném v atelieru.

Práce splňuje požadavky na udělení magisterského titulu a doporučuji ji k obhajobě s navrženým hodnocením „velmi dobře“.

